

LECTURA EN EL PLE

— **Declaració del Parlament de Catalunya sobre l'expedient de regulació d'ocupació de la planta d'Ercros de Flix**

Tram. 401-00002/10

La planta de Flix (Ribera d'Ebre) és la degana dels centres de producció d'Ercros i de la química a Catalunya. Els seus orígens es remunten a 1897, quan un grup d'industrials espanyols, alemanys i suïssos es van associar per constituir la Societat Electroquímica de Flix a la vora de l'Ebre. Aquesta fàbrica va ésser pionera en el sector de la química bàsica al sud d'Europa i fou el principal pol químic de l'Estat fins a la posada en marxa del polígon de Tarragona, als anys seixanta.

La planta de Flix va ésser la primera d'Espanya i la tercera d'Europa que va dur a terme el gran canvi tecnològic experimentat per la indústria química tradicional, en aplicar l'electricitat al procés de fabricació del clor. Un canvi tecnològic forçat per l'augment de la demanda del sector tèxtil, al qual la indústria química proveïa de clor i sosa per als processos d'acabat, tintatge, estampació i blanqueig dels teixits. El 1904 es va concedir l'exclusiva de venda dels productes a l'empresa de fertilitzants SA Cros, fundada el mateix any que la Societat Electroquímica de Flix.

Entre els anys cinquanta i setanta es va produir la major expansió del negoci d'Electroquímica de Flix, que, després de constituir-se en societat anònima amb SA Cros com a accionista majoritari, fou absorbida per aquesta companyia el 1974. Quinze anys més tard, amb la fusió de SA Cros i Unión Explosivos Río Tinto (ERT) i la creació de l'actual Ercros, la fàbrica de Flix va quedar integrada en la seva filial de química bàsica juntament amb la factoria que ERT posseïa al polígon petroquímic de Tarragona. En l'actualitat l'activitat productiva de la fàbrica se centra principalment en la fabricació de clor i sosa, de derivats del clor com l'hipoclorit o l'àcid clorhídric i de fosfat bicàlcic.

D'acord amb la normativa europea, el 2018 la planta ha de deixar de produir clor amb el procediment actual. Ercros fa anys que no fa cap inversió a la planta, més enllà de les necessàries per a adaptar-se a la normativa ambiental. Des de la suspensió de pagaments del 1992 hi ha hagut diverses retallades en la producció i una acumulació d'acomiadaments de treballadors que han fet que la planta passés de 709 treballadors als 207 actuals.

El necessari canvi del sistema d'obtenció de clor per electròlisi amb mercuri per un de membranes s'ha centrat en altres fàbriques del grup i la companyia ha

deixat que la planta anés disminuint la producció, que ha passat de les 200.000 tones anuals de clor a les 90.000 actuals.

Damunt la taula hi ha hagut diversos intents perquè altres unitats de negoci poguessin utilitzar les instal·lacions, com ara la proposta de la planta de pèllets del grup alemany Seeger, que fins i tot van signar un acord. L'exigència d'Ercros de mantenir sempre el 51% del control de qualsevol negoci que es vulgui instal·lar al seu entorn ha comportat que no en pugui reeixir cap.

Es dona, doncs, la paradoxa que Ercros no sols no inverteix i deixa morir l'activitat, sinó que tampoc no facilita l'arribada de noves activitats, amb una actitud irresponsable i de gasiveria envers la població i el territori, que ha vist com el resultat de gairebé un segle d'abocaments a l'Ebre desembocava el 2004 en un escàndol mediàtic en fer-se públiques la perillositat i la diversitat dels contaminants que s'acumulaven al fons de l'embassament de Flix, just davant de la fàbrica, en una muntanya de més de 700.000 tones. La descontaminació d'aquesta muntanya de residus, que s'està fent amb fons públics —un 70% dels quals són europeus—, tindrà un cost no inferior a 165 milions d'euros.

També es van finançar amb fons públics les diverses intervencions que l'Institut Català de Finances ha fet a Ercros. Així mateix, l'Administració local li va concedir diverses bonificacions d'impostos per garantir-ne l'activitat a Flix. En destaca el preu que l'empresa ha pagat per la utilització de l'abocador de titularitat municipal del Racó de la Pubilla: 18.000 euros l'any fins al 2007 i un euro per tona de llavors ençà. Amb uns abocaments de prop de 40.000 tones l'any, el cost a preu de mercat faria pràcticament inviable l'activitat en un altre emplaçament. Cal recordar que aquest abocador també acollirà els residus provinents de la neteja de l'embassament.

En aquest estat de les coses, Ercros va anunciar el passat 19 de febrer que tancaria la línia de producció de clor i sosa de Flix, mitjançant un expedient de regulació d'ocupació que pretén presentar-se com si fos d'àmbit del grup, malgrat que Flix suporta el 75% dels acomiadaments totals: 156 sobre 198.

L'impacte sobre la planta de Flix és tan gran que es pot parlar d'un tancament encobert en dues fases. Ercros allega que mantindrà la producció de fosfat bicàlcic, amb la qual cosa el funcionament de la planta dependria exclusivament de poder disposar d'un àcid clorhídric residual que Bayer-Tarragona li transfereix. Aquest àcid es fa servir per a atacar la fosforita per a obtenir fosfats. Aquesta supeditació, en dependre de tercers, fa extremament vulnerable la planta i res no n'assegura la continuïtat ni tan sols a curt termini. Aquest línia de negoci, minoritària fins al punt que l'empresa pretén operar-la amb només 51 treballa-

dors, és precisament la que genera els residus que són portats a l'abocador del Racó de la Pubilla, cosa que fa que sigui inviable en cap altra planta de l'empresa.

Si Ercros tanqués les instal·lacions, hauria d'afrontar els treballs de restitució i descontaminació, tal com estableix la llei. Això pot comportar uns costos elevadíssims, atès que el polígon ocupa 30 hectàrees amb més de cent anys d'activitat química. Sembla més lògic i interessant allargar l'actual activitat fins a aquesta data límit del 2018 i cercar alternatives per a mantenir les instal·lacions obertes un cop se superi aquesta data.

A l'impacte que el tancament de la línia de clor i sosa tindrà sobre la plantilla cal sumar-hi un mínim de 80 treballadors més de la vintena d'empreses auxiliars amb presència estable a la factoria. Una suma que s'acosta als 250 acomiadaments directes en una població de 4.000 habitants, en l'àmbit d'una comarca d'interior com la Ribera d'Ebre, especialment afectada per la crisi i amb una manca total d'alternatives econòmiques a curt termini.

L'efecte induït que aquest tancament tindrà en el comerç i l'economia de les veïnes poblacions de Ribarroja d'Ebre, Vinebre, la Torre de l'Espanyol i la Fatarella el converteixen en un problema econòmic d'abast comarcal vinculat a un problema ambiental d'abast nacional.

Per tot això, el Parlament de Catalunya demana al Govern:

a) Que demani a l'empresa Ercros que retiri l'expedient de regulació d'ocupació presentat a Madrid, que accepti la mediació del Govern de la Generalitat i el

trasllat a Barcelona de les negociacions, que es comprometi a mantenir la producció de clor a la fàbrica de Flix i que ajorni la tramitació de l'expedient de regulació d'ocupació fins que el Departament d'Empresa i Ocupació i l'Ajuntament de Flix, conjuntament, hagin pogut avaluar alternatives al pla presentat. En cas de concretar-se l'expedient de regulació d'ocupació, es demana que s'explorin totes les vies perquè el nombre de treballadors afectats sigui el mínim possible i que les condicions laborals pactades minimitzin l'impacte sobre els treballadors.

b) Que, si es confirma el plantejament presentat per l'empresa respecte a la planta de Flix, exigeixi a Ercros que presenti un pla de restitució i descontaminació dels terrenys d'acord amb el que estableix la llei de residus i sòls contaminats. A aquest efecte, caldrà tenir una cura especial a l'hora de delimitar quines superfícies es poden considerar realment ocupades respecte a una zona que ocupa un total de 30 hectàrees.

c) Que insti Ercros a facilitar la implantació a les seves instal·lacions de nous processos industrials que permetin una reconversió gradual de l'activitat al polígon.

d) Que es comprometi a donar suport pressupostàriament al finançament de les mesures que pugui plantejar el Pla estratègic, empresarial i per a l'ocupació de les Terres de l'Ebre, que està essent elaborat per la Universitat Rovira i Virgili per encàrrec del Departament d'Empresa i Ocupació.

Palau del Parlament, 13 de març de 2013
